

George Harrison, el Beatle tranquil

Deu anys després de la seva mort, el 29 de novembre del 2001, George Harrison és protagonista d'un documental de Martin Scorsese, 'Living in the Material World', una reivindicació del Beatle que creà "Something" –"la millor cançó d'amor que s'hagi escrit mai", segons Sinatra.

Poca gent s'hauria jugat un pèsol que el fill d'un conductor d'autobusos del Liverpool de la postguerra mundial es convertiria en un personatge de fama mundial, que arribaria a inscriure el seu nom en lletres d'or a la història de la música rock.

Però George Harrison ha esdevingut una icona inqüestionable de la dècada dels 60 i una figura que a partir d'aquell moment es va reivindicar amb força com a gran guitarrista i compositor destacat, més enllà del grup amb què va gaudir dels seus anys de glòria, els Beatles. Ara, quan s'escauen deu anys de la seva mort, la figura de Harrison pren una nova volada mercès a la revisió cinematogràfica que Martin Scorsese en fa al documental *Living in the Material World*.

George Harrison i els Beatles. Va ser al pis de dalt d'un autobús urbà de la ciutat de Liverpool que George Harrison va ser presentat a John Lennon pel seu amic Paul McCartney. Tots tres compartien l'obsessió per la guitarra i pel rock and roll primigeni que havia nascut als Estats Units i que aquells marrecs volien imitar. George Harrison era el petit de la colla (havia nascut el 24 de febrer del 1943) i, tot i que només tenia catorze anys, va ser convidat per John Lennon a incorporar-se al seu grup musical, els Quarrymen. D'ençà d'aquella tarda de febrer del 1958, John Lennon, Paul McCartney i George Harrison (Ringo Starr s'hi afegí el 1962) van estar junts gairebé dia a dia fins a la separació dels Beatles, l'abril del 1970.

La vida musical de Harrison als Beatles no va ser fàcil. La parella compositiva Lennon i McCartney era com un mur infranquejable que impedia a Harrison d'introduir més material als discos del grup. Paul McCartney ho reconeixia fa poc en unes declaracions a la revista musical britànica *Mojo*: "En aquells moments els discos eren de 40 minuts. I John i jo escrivíem... bones cançons. Ringo sempre tenia un tema. Per tant, no hi havia tant lloc per a George com ell hauria volgut." Així i tot, les aportacions de Harrison als Beatles són més que notables, del mateix nivell que les de Lennon i McCartney: de "Taxman" (una crítica

al sistema impositiu britànic que se li quedava un 98% dels guanys) a "While My Guitar Gently Weeps", passant per "Something" ("la millor cançó d'amor que s'hagi escrit mai", en paraules de Frank Sinatra), entre moltes més.

Inquiet en la seva vida personal, George Harrison va experimentar ben aviat amb substàncies que li permetien d'examinar els seus límits cognitius i en què va implicar també la resta del grup. "Amb l'LSD no estic en el meu cos. Sóc pura energia volant pertot arreu", va dir Harrison. Aquest fet i la coneixença amb el músic hindú Ravi Shankar (que li ensenya també a tocar el sitar) el van apropar a una espiritualitat que l'acompanyà la resta de la seva vida. Així mateix, en aquesta descoberta espiritual hi tingué una importància cabdal la lectura de textos sagrats hindús, com ara el *Bhagavad Gita*, que llegeix en la traducció que el mallorquí Joan Mascaró fa directament del sànscrit. La seva nova vida interior es visualitza en composicions com ara "Within You Without You" o "The Inner Light" (tema inspirat directament pel llibre *Lamps of Fire* del professor Mascaró) i el porta, amb la resta del grup i més amics, a una estada a l'Índia per a fer exercicis d'espiritualitat amb el Maharishi Mahesh Yogi i a relacionar-se amb el moviment Krishna del Swami Prabhupada.

George Harrison tot sol. Després de la separació dels Beatles l'any 1970, George Harrison publica el fonamental *All Things Must Pass*, un triple LP produït per Phil Spector que inclou temes imprescindibles en la seva discografia com "My Sweet Lord", "Wah Wah" o "Isn't a Pity". "Mai no oblidaré el primer cop que vaig sentir *All Things Must Pass*. Va ser com caminar dins una catedral", ha declarat Martin Scorsese, parlant d'aquell disc. L'any 1971, Harrison organitza el Concert For Bangladesh, el primer concert solidari de la història, per a pal·liar la fam en aquell país: Eric Clapton, Bob Dylan, Ringo Starr, Jim Keltner i Billy Preston seran presents al Madison Square Garden

A Catalunya, el documental de Scorsese es va estrenar al Festival In-Edit.

de Nova York aquell 1 d'agost del 1971. Encara avui dia els beneficis que generen les vendes del disc i el DVD del concert –que es van reeditar l'any 2005– van destinades al Fons George Harrison de la UNICEF.

Musicalment, però, en la seva etapa tot sol va tenir alts i baixos. Una de les seves millor cançons de la dècada dels 80, “All Those Years Ago” (inclosa al disc *Somewhere In England*), la va dedicar a John Lennon, arran del seu assassinat; i després de *Gone Troppo*, un exercici musical gens comercial publicat l'any 1982 que el distancia de la indústria discogràfica del moment, decideix de fer una aturada que el porta a interessar-se per disciplines diferents, com el cinema.

De fet, però, la relació de Harrison amb el cinema no era nova. L'any 1978 havia ajudat a produir *La vida de Brian*, dels Monty Python, tot hipotecant la seva sumptuosa mansió Friar Park (“l'entrada de cinema més cara que algú hagi pagat mai”, digué Eric Idle, dels Python). Però és a partir del 1980 quan es dedica professionalment al negoci del cinema, amb la creació de la productora Handmade Films, que produirà films com *Mona Lisa*, amb Bob Hoskins, i *Shangai Surprise*, amb Madonna, entre moltes altres. *Handmade* ajudà de manera decisiva al desenvolupament de la indústria del cinema britànica els anys 80.

El retorn de George Harrison al món de la música fou l'any 1987, amb un vital *Cloud Nine*, que serà previ a la formació del grup Travelling Wilburys, una reunió festiva que Harrison es va agafar de manera molt seriosa i que donà dos brillants treballs discogràfics. Els *germans* Wilbury eren Bob Dylan, Tom Petty, Jeff Lynne, Roy Orbison i Harrison, però la mort sobtada d'Orbison posà fi a aquest supergrup massa aviat. Mentrestant, l'ex-Beatle s'apunta el 1992 a la proposta del seu amic Eric Clapton d'acompanyar-lo en una ronda al Japó que el revitalitza i el torna a erigir popularment en un dels grans guitarristes de la història.

George Harrison viu una vida tranquil·la amb la seva dona Olivia a Friar Park, dedicat a la meditació i a tenir cura dels seus enormes jardins. Col·labora activament en l'edició de la sèrie *Anthology*, que recupera vells enregistraments i

George Harrison es va enamorar de la cultura hindú quan llegí el *Bhagavad Gita* traduït del sànscrit a l'anglès pel mallorquí Joan Mascaró.

Eric Clapton: “Va prendre elements del Rockabilly i del R&B i va crear una cosa única”

sessions d'estudi dels Beatles, fins que hom li detecta un càncer de laringe el 1997, que se li reproduceix a principi del 2001. La mort de George Harrison, el 29 de novembre del 2001, va arribar mentre treballava en un nou disc, *Brainwashed*, que es publicà el 2002.

El film. El director Martin Scorsese ha volgut acostar-se a la personalitat vital i musical de George Harrison amb *Living in the Material World*, un llarg documental (208 minuts) en la línia de *No Direction Home* (sobre Bob Dylan) i *Shine a Light* (amb els Rolling Stones en directe). Evidentment, repassa la trajectòria musical i oficial del mite, amb imatges i documents inèdits, però

també hi té lloc la part més personal de la vida de Harrison, amb la seva dona, Olivia, la casa de Friar Park, les seves afeccions (com la jardineria i la fórmula 1) i la seva vida espiritual, sense defugir les parts més incòmodes del personatge, com ara les relacions amoroses i sexuals i la relació amb les drogues, tot i que sense entrar-hi amb gaire profunditat. John Lennon digué que “George, en ell mateix, no té misteri. Però el misteri que hi ha dins George és immens”.

A Living in the Material World, que a Catalunya es va estrenar en el marc del festival In-edit de cinema documental musical, hi intervien –fent declaracions– amics de Harrison, com Paul McCartney i Ringo Starr, Eric Clapton, Yoko Ono, la seva dona, Olivia, i el seu fill, Dhani, entre molts més. Eric Clapton, per exemple, recorda que “era clarivent i innovador. George, per a mi, va prendre alguns elements del R & B, el Rock i el Rockabilly i va crear una cosa única”.

Ramon Moreno